

**TILSYNSUTVALGET
FOR DOMMERE**

Tilsynsutvalget for dommere har i møte den 24. juni 2013 truffet vedtak i

Sak nr: 5/13 (arkivnr: 201300095 - 18)

Saken gjelder: Klage fra A på tingrettsdommer B ved X tingrett.

Utvalgsmedlemmer: Unni Sandbukt (leder)
Randi Grøndalen
Jeppe Normann
Svein J. Magnussen
Björg Tørresdal

Offentlighet: Vedtaket er offentlig, jf. offentleglova § 3.

Vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for anke.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Innledning:

Ved brev av 17. januar 2013 har A inngitt klage på tingrettsdommer B ved X tingrett. Klagen gjelder dommeratferd. Klagen er forelagt innklagede som ved brev av 6. mars 2013 har avgitt uttalelse. Utvalget har videre innhentet uttalelse fra begge parter prosessfullmektiger, som har kommentert klagen ved brev av 17. april og 23. april 2013. Ved brev av 10. april 2013 varslet Tilsynsutvalgets sekretariat klager om mulig avvisning, da grunnlaget for klagen dels synes å gjelde forhold som fant sted for mer enn tre måneder siden. Klagen er supplert ved brev og e-poster av 6. februar, 18. april, og 2. mai 2013. Domstolleder ved X tingrett, sorenskriver C, er orientert om klagen.

Saksfremstilling:

Klagen har sin bakgrunn i stevning og begjæring om midlertidig avgjørelse vedrørende spørsmål om samvær og dekning av reisekostnader i sak etter barneloven. Klager var saksøker i saken. Saksforberedende møte ble avholdt 15. oktober 2012 og det ble avsagt midlertidig avgjørelse ved kjennelse av 18. oktober 2012. Hovedforhandling ble avholdt 12. desember 2012. Innklagede var dommer i saken.

Klager – A – har i hovedsak vist til følgende:

I det saksforberedende møtet forsøkte innklagede å mekle mellom partene. Han lyktes ikke, selv om partene var nær ved å bli enige. Han oppfattet at innklagede, med blick og uttrykk, ga klager skylden for dette. Innklagede uttalte at det ikke var nødvendig med midlertidig avgjørelse da det kun var to måneder igjen til hovedforhandling. Han ønsket imidlertid slik avgjørelse. Innklagede ble da merkbart sur pga. merarbeidet den midlertidige avgjørelsen medførte. Innklagede ble tydelig irritert og utviste en arrogant væremåte, og straffet også klager ved å idømme ham 7/8 av alle kostnader knyttet til samvær. Dette er en betydelig skjevfordeling. Avgjørelsen er ikke rettferdig. Innklagede har ikke utført sin dommergjerning upartisk og på en måte som inngir alminnelig tillit og respekt.

Innklagede – tingrettsdommer B – har i hovedsak vist til følgende:

Han bestrider klagers påstander om at han ble sur og utviste en arrogant væremåte. Etter at meklingen ikke lyktes, ble det berammet hovedforhandling og samtidig spurt om det var nødvendig med midlertidig avgjørelse. Spørsmålet var naturlig da partene hadde praktisert en samværsordning forut for det saksforberedende møtet. Det var kort tid frem til hovedforhandling. Han var forberedt på å behandle begjæringen og hadde avsatt tid til å skrive avgjørelsen. Han hadde ikke noen grunn til å bli sur eller arrogant. På grunn av partenes konfliktnivå og uforsonlige holdning, kan han ikke utelukke at han ble mer alvorlig enn under meklingen. Den midlertidige avgjørelsen medførte en mellomløsning for partene, og den ble ikke angrepet med rettsmidler.

Prosessfullmektig – advokat D – har i hovedsak uttalt følgende:

Innklagede forsøkte å få partene til å komme frem til en minnelig løsning under det saksforberedende møtet. Begge parter ble presset i forsøk på å oppnå en løsning. Dette var imidlertid godt innenfor det man må kunne akseptere. Etter at hans klient fastholdt kravet om midlertidig avgjørelse, kunne innklagede med fordel ha håndtert saken noe bedre. Innklagede ble tydelig irritert. Særlig innklagedes

kroppsspråk ga uttrykk for at han ikke ønsket å skrive en kjennelse. Det fremsto nærmest litt ubehagelig. Opptreden var av en slik karakter at D sa til klager etter rettsmøtet, at han var overbevist om at avgjørelsen ville bli i tråd med motpartens forslag til minnelig løsning. Dette viste seg også å bli resultatet.

Han kan forstå at klager opplever å ha blitt straffet for ikke å ville inngå noen avtale. Også i de tilfeller partene kan oppleves som vanskelig, må det kunne forventes at rettens administrator forholder seg upåvirket av at en part fastholder krav om midlertidig avgjørelse.

Prosessfullmektig – advokat E – har i hovedsak uttalt følgende:

Han kan ikke bekrefte at klagers krav om midlertidig avgjørelse satte innklagede i et humør som medførte at innklagede påførte klager rettstap. Innklagede la atskillig arbeid i avgjørelsen. Klagers fremstilling av innklagedes væremåte samsvarer ikke med hans opplevelse av hva som passerte i retten. Dommeren utførte arbeidet på en tillitsvekkende og pedagogisk god måte. Saken var uvanlig krevende. Dersom klager har mistet enhver tro og respekt for rettssystemet, er klagers forventninger om domstolsbehandling klart i strid med hva som med rimelighet kan forventes. For dommeren måtte det oppfattes som sannsynlig at partene kunne kommet frem til en frivillig ordning.

Tilsynsutvalget for dommere ser slik på saken:

Tilsynsutvalget legger til grunn at saken er klar for realitetsbehandling. Partene er orientert om retten til å forklare seg muntlig for utvalget, men ingen av dem har bedt om å få avgj forklaring, jf. domstolloven § 238 annet ledd. Tilsynsutvalget har ikke funnet grunn til å pålegge noen av partene å forklare seg muntlig for utvalget.

Tilsynsutvalget for dommere kan treffe vedtak om disiplinærtiltak dersom en dommer forsettlig eller uaktsomt overtrer de plikter som stillingen medfører, eller for øvrig opptrer i strid med god dommerskikk, jf. domstolloven § 236 første ledd.

Klagen gjelder dommerens opptreden under saksforberedende møte den 15. oktober 2012. Videre gjelder klagen innklagedes fordeling av kostnadene knyttet til samvær i den midlertidige avgjørelsen. Klagen er fremsatt 17. januar 2013. Klagefristen på tre måneder er dermed oversittet med 2 dager hva gjelder den del av klagen som gjelder dommerens opptreden i retten.

Selv om klagefristen er utløpt, har Tilsynsutvalget adgang til å ta en klage til behandling, jf. domstolloven § 237 tredje ledd. Tilsynsutvalget finner grunn til å vurdere de forhold som er anført i klagen. Klagen gjelder anførsler om dommeratferd. Oversittelsen av klagefristen er ubetydelig.

Klagen tas derfor til behandling i sin helhet selv om klagefristen er utløpt.

Klager har i hovedsak anført at innklagede ble tydelig irritert, arrogant, og merkbart sur som følge av at klager opprettholdt kravet om en midlertidig avgjørelse.

God dommerskikk har å gjøre med hvordan dommeren utfører sine oppgaver og er knyttet til en rekke forhold. En dommers møteledelse og opptreden overfor parter og andre aktører

i retten, vil være sentralt i denne sammenheng. Grov, ubehøvlet opptreden i et rettsmøte kan rammes. Det samme gjelder andre utslag av slett møteledelse.

Forarbeidene til domstoloven kapittel 12 beskriver mer inngående hva som er retningsgivende for utvalgets vurdering av dommeratferd, jf. Ot. prp. nr. 44 (2000-2001) særlig side 199 og NOU 1999:19 side 325 flg., særlig side 326 første spalte. For Tilsynsutvalget er det av betydning om det er påvist forhold som er egnet til å svekke tilliten til domstolene og dommerne, jf. Ot.prp. nr. 44 (2000-2001) side 174.

De etiske prinsippene for dommeratferd ble vedtatt 1. oktober 2010, og skal fremme tillit til domstolene og deres avgjørelser, samt tjene til opplysning om hva som er god dommerskikk. Prinsippene nedfelt her er en viktig rettesnor ved Tilsynsutvalgets konkrete vurdering.

Det må være påvist konkret klanderverdig atferd for at Tilsynsutvalget skal kunne ilegge disiplinærtiltak.

I foreliggende sak kan utvalget ikke se at det er sannsynliggjort at dommeren har opptrådt på den måten klager har beskrevet. Riktignok er klagerens fremstilling av innklagedes opptreden støttet av klagers prosessfullmektig. Motpartens prosessfullmektig har imidlertid ikke bekreftet klagers karakteristikker av innklagede. Videre har innklagede tilbakevist at han har opptrådt som anført, og har også vist til at han heller ikke hadde noen grunn til dette.

Tilsynsutvalget har videre vektlagt at klagers påstander ikke er konkretiserte i form av utsagn eller handlinger. Det foreligger dermed ikke konkrete holdepunkter i saken som sannsynliggjør at klagers karakteristikker er korrekte. Tilsynsutvalget har dermed konkludert med at innklagede ikke har opptrådt i strid med god dommerskikk.

Anførselene i klagen som angår innholdet i den midlertidige avgjørelsen om fordeling av kostnader, går utvalget ikke nærmere inn på. Dette ligger utenfor utvalgets mandat å vurdere. Avgjørelsen kunne påankes. Det vises her til domstoloven § 236 fjerde ledd hvor det er bestemt at utvalget ikke kan vurdere forhold som kan brukes som grunnlag for anke.

Klagen avvises derfor i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for anke.

Etter dette finner utvalget ikke grunnlag for å reagere med disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.

Tilsynsutvalget for dommere fatter etter dette slikt enstemmig

vedtak:

1. Klagen avvises i den utstrekning den gjelder forhold som kunne danne grunnlag for anke.
2. Det foreligger for øvrig ikke grunnlag for anvendelse av disiplinærtiltak overfor tingrettsdommer B.